

LEPPÄVIRRRAN KUNNAN KOULUKULJETUSOPAS

Koululautakunta 29.11.2017

Johdanto

- Oppaan tarkoituksena on parantaa esi- ja perusopetuksessa olevien oppilaiden koulukuljetusten turvallisuutta sekä antaa pelisääntöjä ja ohjeita kouluille, koululaiskuljettajille, vanhemmille ja oppilaille.
- Oppaassa esitellään periaatteet, joiden mukaan oppilaille myönnetään kunnan järjestämä maksuton koulukuljetus, kerrotaan kuljetusten järjestämisestä sekä annetaan ohjeita kuljetusten aikaiseen käyttäytymiseen ja poikkeavien tilanteiden varalle.
- Huoltajat ovat ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä. Huoltajien toivotaan huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville sekä vanhemmillekin oppilaille opetetaan ja kerrataan vuosittain hyvä koulumatkareitti sekä ohjeet liikenteessä kulkemisesta.

Lainsäädäntö

*Perusopetuslain 6 § **Oppilaan koulupaikan määräytyminen***

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitopalveluita.

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle perusopetuslaissa tarkoitettua opetusta saavalle em. kohdan mukaisen lähikoulun.

Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa.

*Perusopetuslain 32 § **Koulumatkat***

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidossa annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon.

Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämipaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Koulukuljetuksen järjestämisen periaatteet

Koulumatka ja kyydin odotus

- Oppilaan koulumatkalla tarkoitetaan suorinta, ympäri vuoden kulkukelpoista reittiä mitattuna oppilaan kotiportilta koulun tontin rajalle.
- Lähtökohtana on, että koulukuljetuksessa olevan oppilaan on kuljettava itse kotoa kuljetusreitin pysäkille ja samoin myös jättöpysäkiltä takaisin kotiin. Kuljetuspysäkkiä määritettäessä turvallisuuden lisäksi otetaan huomioon oppilaan itsensä kulkeman koulumatkan osuus. Kuljettavan matkan pituus suhteutetaan oppilaan ikään ja kokonaisuudessaan koulumatkaan odotuksineen käytettävään aikaan. Koulukuljetus-reitillä oleva pysäkki (nouto- tai jättöpaikka) voi vaihdella viikonpäivän ja koulukuljetuksessa käytettävän ajoneuvon mukaan. Esimerkiksi koulutaksin pysäkki voi olla eri paikka kuin koulukuljetukseen käytettävän vakiovuoron linja-autopysäkki.

Koulumatka ja kyydin odotus

- Mikäli linja-autopysäkille kuljettava matka liittyvän tien haarasta on enintään sata metriä, oppilas voi kulkea tämän matkan siitä huolimatta, että kyseinen tie on määritelty vaaralliseksi. Rautatien ylitys ei lisää tien vaarallisuutta, mikäli tasoristeys on vartioitu. Kevyenliikenteenväylä tai sellaiseksi katsottava rinnakkaistie mahdollistaa kulkemisen riittävän turvallisesti ko. väylän tai rinnakkaistien osuudelta.
- Koulukuljetuksissa hyödynnetään eri järjestämistapoja kuten yleistä joukkoliikennettä tai kunnan omaa ostoliikennettä. Kunnan ostoliikenteellä hoidetaan niiden reittien kuljetus, joilla julkista linjaliikennettä ei ole. Koulukuljetukset hoidetaan linja-autoilla ja takseilla. Oppilaan tulee käyttää sitä kouluautoa, joka lähtee koulupäivän päätyttyä ja joka on hänelle merkitty. Luvallista ei ole jäädä seuraavaan lähtevään autoon, kuin koulunkäyntiin liittyvissä perustelluissa tapauksissa.
- Oppilas voi odottaa koulukuljetusta tai koulun alkua koululla yhden tunnin valvotuissa olosuhteissa esim. koulutehtäviä tehden. Kuljetusta odottavien oppilaiden valvonnan järjestämisestä vastaa rehtori/ koulunjohtaja. Aikatauluista tai keliolosuhteista johtuen oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta. Auto ei ole myöhässä, jos se saapuu pysäkille viimeistään **15 minuutin** kuluessa sovitusta ajasta.

Koulukuljetusedun määrittely

- Perusopetuslain mukaan koulukuljetus järjestetään, jos koulumatkan pituus ylittää viisi kilometriä. Esiopetuksessa ja perusopetuksessa olevan oppilaan katsotaan esim. matkan rasittavuuden perusteella selviytyvän koulumatkastaan itse aina viiteen kilometriin asti vuodenajasta riippumatta.
- Koulutuksenjärjestäjä voi päättää perusopetuslaissa säädettyä etua laajempien etuisuuksien antamisesta perusopetuksen oppilaille. **Leppävirran kunta järjestää esiopetuksessa sekä perusopetuksen 1.-2. luokilla oleville oppilaille maksuttoman koulukuljetuksen, kun koulumatka on kolmea kilometriä pitempi.**
- Mikäli huoltaja valitsee esiopetuksessa tai perusopetuksessa olevan oppilaan koulupaikaksi muun kuin kunnan osoittaman oppilaan oman lähikoulun tai muun opetukseen soveltuvan paikan, vastaa huoltaja itse kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Koulukuljetusedun määrittely

- Kesken lukuvuoden asuinpaikkaa vaihtavalle oppilaalle ei myönnetä koulukuljetusta muualle kuin uuden asuinpaikan lähikouluun.
- Esiopetusoppilaiden kuljetusetu ei koske osapäivähoitoon vientiä ennen esiopetuksen alkamista tai osapäivähoidosta kotiin paluuta. Myöskään koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan ei järjestetä erillistä koulukuljetusta.
- Erityisopetuksen oppilaiden koulukuljetus järjestetään oppilaan kehitystason ja tarpeen mukaan edellyttäen hakemusta asiantuntijalausuntoineen. Koulukuljetus järjestetään ensisijaisesti yleisillä kulkuneuvoilla tai koulutakseilla.
- Päätöksenteko kehitysvammaisten kuljetuksista, kun kuljetus ei ole normaalia koulukuljetusta, kuuluu vammaispalveluille. Muut kuin koulukuljetukset järjestetään kehitysvammaisille oppilaille siten kuin kehitysvammalaki velvoittaa ne järjestämään.

Koulukuljetusedun määrittely

- Niissä tapauksissa, joissa lapsen vanhemmat asuvat eri osoitteissa ja lapsi käytännössä asuu yhteishuoltajuuden perusteella molempien vanhempiensa luona vuorotellen, lapsella on kuitenkin väestörekisteriin merkitty yksi vakituinen asuinpaikka. Lapsen lähikoulun osoittaminen perustuu tähän viralliseen osoitteeseen ja koulukuljetus järjestetään koulukuljetusedellytysten täyttyessä tähän osoitteeseen.
- Perusopetuslain 32 § :n mukaan maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on koulukuljetukseen oikeutetun oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. Tämä on erikseen sovittavissa koulutuksenjärjestäjän kanssa tapauksissa, joissa käytännön kuljetusjärjestelyjen toteuttaminen on muutoin hankalaa.
- Kuljetusoppilaiden vanhemmat voivat järjestää ja kustantaa lastensa koulumatkat myös itse, mikäli katsovat, ettei kunnan tarjoama perustaso ole heille riittävä.

Tapaturmat ja vakuutukset

- Koulutapaturmissa oppilaalle järjestetään koulukuljetus lääkärintodistuksen perusteella. Myös vapaa-ajan tapaturmiin liittyen oppilaan koulunkäynnin turvaamiseksi järjestetään tarvittava koulukuljetus lääkärintodistuksen perusteella, mutta tällöin huoltaja on velvollinen antamaan koulutoimelle pyydettäessä selvityksen tapaturmaan liittyvien vakuutusten kautta saatavista kuljetuskorvauksista. Kuljetus pyritään ensisijaisesti sovittamaan olemassa oleviin kouluautoihin.
- Leppävirran kunta on vakuuttanut kaikki esioppilaat ja perusopetuksen oppilaat koulussa tai koulumatkalla tapahtuvan tapaturman varalta. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä koulun vuosisuunnitelman mukaisia opinto- ym. retkiä. Vakuutus korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut. Vakuutus ei korvaa esinevahinkoja.

Harkintaan perustuva oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen

- Harkintaan perustuva oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen voidaan myöntää, kun oppilaan koulumatka on enintään viisi kilometriä, esiopetuksessa, 1. – tai 2. luokalla olevan oppilaan enintään kolme kilometriä, ja kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.
- Mikäli kuljetusta halutaan oppilaalle harkinnanvaraisilla perusteilla, tulee siitä tehdä kirjallinen hakemus. Leppävirran kunnan hallintosäännön mukaan päätöksen harkinnanvaraisuuteen perustuvan koulumatkaetuuden myöntämisestä tekee sivistystoimenjohtaja, jolle hakemukset tulee osoittaa. Hakemukseen tulee liittää asiantuntijan lausunto jäljempänä ilmenevin perustein.
- Päätettäessä harkinnanvaraisesta koulumatkan tukemisesta huomioidaan sekä oppilaan henkilöön liittyvät tekijät, että koko koulumatkaan liittyvät objektiiviset olosuhteet. Oppilaan oikeus koulumatkaetuun voi tällöin rajoittua määräajaksi tai vain osalle koulumatkaa.

Harkintaan perustuva oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen

- Lainkohdassa on erityinen merkitys sanalla liian. Tätä taustaa vasten tulee arvioida kulloisessakin harkinnanvaraisessa tapauksessa oppilaan iän vaikutusta, hakemuksessa ja sitä tukevassa asiantuntijalausunnossa esille tuotuja oppilaan henkilöön liittyviä tekijöitä, sekä vallitsevia tosiasiallisia ja toteen näytettäviä koulumatkaan liittyviä olosuhteita. Koulumatkasta ei täten suoraan muodostu liian vaikeaa esim. pimeän vuodenajan, lumisen tai liukkaan kelin vuoksi, metsätaipaleen vuoksi tai että oppilas joutuu kulkemaan yksikseen valaisematonta tietä. Samoin teiden ylittämistä ei yleensä pidetä kuljetuksen perusteena.

Koulukuljetuksen tarpeen arviointiperusteet

- Koulukuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella edellyttää aina asiantuntijan lausuntoa. Lausunnon voi antaa lääkäri, psykologi tai poliisi tapauksesta riippuen. Lausunnosta on ilmentävä kuljetustarpeen syiden ja perustelujen lisäksi se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan. Lausunnosta on myös ilmentävä selkeästi, mille ajanjaksolle asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä. Lausunto ei kuitenkaan sido kuntaa koulukuljetuksen järjestämiseen.
- Jos kuljetusoppilaan koulumatkan kävelyosuudelle haetaan koulukuljetusta, sovelletaan päätöstä tehtäessä samoja periaatteita.
- Koulumatkojen turvallisuuden arviointiperusteena on käytetty yleisten teiden osalta KOULULIITU -ohjelmalla tuotettuja teiden vaarallisuusindeksilukuja. Menetelmä on kehitetty Liikenne- ja viestintäministeriön, tiehallinnon, kuntien ja konsultin yhteistyönä ja se on yleisesti käytössä.

Koulukuljetuksen tarpeen arviointiperusteet

- Arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita, mutta suurimman painoarvon arvioinnissa saavat teiden liikennemäärät ja nopeusrajoitukset. Muiden asiantuntijoiden antamia lausuntoja käytetään apuna päätöstä tehtäessä, mutta ne eivät kuitenkaan suoraan velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen.
- Petoeläinten osalta tulee olla ensisijaisesti yhteydessä poliisiviranomaiseen. Koulukuljetukset petoeläinten vuoksi myönnetään poliisiviranomaisen antaman ohjeistuksen mukaisesti.
- Päätettäessä harkintaan perustuvasta maksuttomasta koulumatkaetuisuudesta, tulee ottaa huomioon tarkoitussidonnaisuuden periaate, eli viranomaisen on käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin ja siihen, mihin toimivalta on annettu, eli ko. tapauksissa päätösten tulee perustua koulutoimen lainsäädäntöön.

Koulukuljetuksen tarpeen arviointiperusteet

- Päätöksen tulee perustua hakemuksen perustelujen, hakemuksen liitteinä olevan asiantuntijalausunnon ja näitä asiakirjoja täydentävien lisäselvitysten pohjalta tehtävään arvioon oppilaan itsensä suoriutumismahdollisuudesta koulumatkastaan hänen ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen. Päätös ei voi perustua siihen, voiko huoltaja itse tai hoitaja saattaa oppilasta koulumatkalla vai ei. Lainsäädäntö lähtee lähtökohdasta, että oppilaan itsensä tulee suoriutua koulumatkastaan sekä osata lähteä kotoa kouluun oikea-aikaisesti.
- Päätös ei saa perustua kunnan taloudelliseen tilanteeseen tai käytännön kuljetusjärjestelyihin. Lisäksi koulukuljetuksista vastaavan viranomaisen tulee noudattaa yhdenvertaisuuden periaatetta.
- Opetushallituksen tavoitteena on sisällyttää lapsen ja nuoren jokaiseen päivään vähintään tunti liikuntaa. Koulumatka on erinomainen mahdollisuus tähän ja on perusteltua, että koulumatkaan kuuluu kohtuullinen itse kuljettu osuus.

Koulukuljetuksen tarpeen arviointiperusteet

- Kuntaliiton suosituksen mukaan oppilaan kävelyaika/kilometri lasketaan kaavalla, jos lapsen toimintakyky on ikäistensä tasolla:

Ikä	Kävelyaika (min/km)
5	16
6	15
7	14
8	13
9	12,5
10	12
11	11,8
12	11,6
13	11,4
14	11,2
15	11
16	10,8

Koulukuljetusperiaatteet

• Onnistunut koulukuljetus on monen tekijän summa. Kuljetuksen onnistumiseen vaikuttavat kuljetuksen tilaaja, liikennöitsijä, kuljettaja sekä matkustaja. Jotta koulukuljetukset sujuisivat mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti, on kaikkien osapuolten oltava tietoisia seuraavista periaatteista ja noudatettava niitä:

- ◆ Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana.
- ◆ Ajokelin ollessa erityisen huono tai muista erityisistä syistä voi joskus käydä niin, että linja-auto tai taksi ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Oppilaan on syytä odottaa noutopaikassa kohtuulliseksi (n. 15 minuuttia) katsottavan ajan. Jos auto ei odotuksen jälkeen tule, oppilas voi mennä takaisin kotiin ja ottaa yhteyttä vanhempiin tai kouluun. Liikennöitsijä järjestää yleensä korvaavan kuljetuksen, jos linja-auto tai taksi ei pääse hakemaan oppilaita esim. rikkoutumisen vuoksi. Liikennöitsijän on tiedotettava aina kaikista ongelmatilanteista koululle ja koulutoimistoon sekä tarvittaessa kyyditystä odottavien oppilaiden huoltajille.
- ◆ Kovien pakkasten vuoksi ei järjestetä erillisiä kuljetuksia. Kuljetusoppilaat kuljetetaan tavalliseen tapaan.
- ◆ Mikäli sattuu liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu myös henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Liikennöitsijän on aina tiedotettava kaikista onnettomuustilanteista koululle ja koulutoimistoon sekä tarvittaessa kyydissä olevien oppilaiden huoltajille.
- ◆ Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinko- ja ilkivaltatapausten korvaamisesta keskenään. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja. Rikosoikeudellinen vastuu on alle 15 -vuotiaiden osalta vanhemmilla. 15 -vuotta täyttäneet henkilöt vastaavat rikosoikeudellisesti itsestään.
- ◆ Yksityistien hoitokunta tai toimitsijamies huolehtii ja vastaa siitä, että tie on liikennetarvetta vastaavassa kunnossa. Mikäli tiellä ei pystytä ajamaan koulukyytejä, taksiautoilija ilmoittaa asiasta suoraan huoltajille ja tiehoitokunnan puheenjohtajalle tai toimitsijamiehelle sekä koulutoimistoon. Yksityisteiden toimihenkilöiden yhteystiedot saa teknisestä virastosta. Korvaavia kyytejä ei järjestetä.
- ◆ Mahdollisia laatuvirheitä koskeva palaute osoitetaan koulutoimistoon. Kaikki koulutoimistoon tulleet valitukset kirjataan ylös ja selvitetään liikennöitsijän kanssa. Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomuksia, tulee asianosaisten ottaa suoraan yhteyttä poliisiin.
- ◆ Leppävirran kunta tekee omalta osaltaan jatkuvaa työtä koulumatkojen turvallisuuden puolesta.

Vastuu ja velvollisuudet koulukuljetuksissa

Koulu

- käy keskustelun siitä, miten koulukuljetusten aikana käyttäytyään, miksi tällaisia sääntöjä on olemassa, ja mitä häiriökäyttäytymisestä koulukuljetuksissa voi seurata. Oppilaille kerrotaan, että kuljettajan ohjeita on noudatettava jo turvallisuuden takia.
- huolehtii, että oppilaat ja vanhemmat saavat tiedot päivittäisistä kouluajoista, kuljetusjärjestelyistä sekä kuljettajista. Kukin koulu voi lisäksi antaa koulukohtaisia tätä opasta täydentäviä lisäohjeita kuljetusoppilaiden huoltajille aina ennen uuden lukuvuoden alkua ja myös sen aikana.
- järjestää kuljetusoppilaiden ohjatun valvonnan mahdollisena kuljetusten odotusaikana. Opettajien lisäksi koulunkäynnin ohjaajien tehtäviin voi sisältyä kuljetusta odottavien oppilaiden valvontaa.

Vastuu ja velvollisuudet koulukuljetuksissa

Koulu

- valvoo koulukuljetusten toimivuutta, puuttuu mahdollisiin ongelmatilanteisiin välittömästi ja tarvittaessa ilmoittaa asiasta myös sivistystoimenjohtajalle.
- järjestää kuljetusoppilaille, sään niin vaatiessa (kova pakkanen), mahdollisuuden odottaa kuljetusta sisätiloissa.
- antaa kouluautoilijoiden puhelinnumeron huoltajille mahdollisten sairastumisista johtuvien poissaolojen varalta.
- kerää vanhemmilta suostumukset vanhempien yhteystietojen luovuttamisesta liikennöitsijöille ongelmatilanteista informointia varten.

Vastuu ja velvollisuudet koulukuljetuksissa

Oppilas

- on hyvissä ajoin odottamassa aikataulun mukaan sovitussa turvallisessa paikassa.
- odottaa autoa tien reunassa tai pysäkillä eikä aiheuta vaaraa itselleen eikä muille oppilaille tai tiellä liikkujille.
- ei mene autoon eikä poistu liikenteen puolelta.
- huolehtii siitä, että vaatteet eivät ole likaiset eivätkä lumiset koulukyytiin noustessa.
- ei mene autoon rynnäten, vaan siirtyy rauhallisesti omalle paikalleen.
- ei liiku autossa paikasta toiseen kuljetuksen aikana.
- pitää autossa turvavyöt kiinnitettynä.
- pitää autossa repun jaloissa, sylissä tai tavaratilassa, ei selässä.
- noudattaa koulun järjestyssääntöjä myös koulumatkalla.
- ottaa muut kyydissäolijat huomioon ja käyttäytyy asiallisesti.

Vastuu ja velvollisuudet koulukuljetuksissa

Oppilas

- poistuu autosta viivyttelemättä, mutta rauhallisesti, ja tarkistaa, että autoon ei jää henkilökohtaista omaisuutta.
- ei autosta poistuttuaan lähde ylittämään tietä kouluauton edestä tai takaa, vaan odottaa kouluauton lähdön ja varmistaa, että tien ylitys on turvallista.
- käyttää heijastinta.
- käyttää kuljetusreitin varteen pyöräillessä pyöräilykypärää.
- ilmoittaa, jos hän voi pahoin esim. kuumuuden, ahtauden, heikon ilmaston tai muuten matkan rasittavuuden takia.
- ottaa kouluauton kyytiin ainoastaan sellaisia urheiluvälineitä tai muita tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa.

Vastuu ja velvollisuudet koulukuljetuksissa

Huoltaja

- keskustelee oppilaan kanssa siitä, miten koulukuljetuksen aikana käyttäytyään, miksi tällaisia sääntöjä on olemassa, ja mitä häiriökäyttäytymisestä koulukuljetuksessa voi seurata.
- kertoo, että kuljettajan ohjeita on noudatettava jo ihan turvallisuuden takia.
- ilmoittaa mahdollisista oppilaan koulumatkaan liittyvistä muutoksista (esim. muutto tai esioppilaan hoitopaikan muutokset) suoraan koulutoimistoon
- ilmoittaa taksille, jos lapsi sairauden tai muun syyn vuoksi ei poikkeuksellisesti käytä kuljetusta.
- huolehtii, että oppilas on ajoissa kuljetuspaikalla ja on pukeutunut sään mukaisesti
- selvittää linja-autojen aikataulut ja opastaa linja-autolla kulkemisessa. Aikatauluja saa matkahuolto.fi tai matka.fi -sivustoilta sekä kouluilta ja koulutoimistosta.

Vastuu ja velvollisuudet koulukuljetuksissa

Huoltaja

- huolehtii siitä, että oppilas ottaa kyytiin vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaiseen opetukseen ja joiden tuomisesta on erikseen sovittu koulun kanssa.
- huolehtii siitä, että urheiluvälineet ja muut ylimääräiset tavarat on pakattu asianmukaisesti (esim. luistimissa täytyy olla teräsuojat sekä sukset ja sauvat on kiinnitetty toisiinsa).
- ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin.

Vastuu ja velvollisuudet koulukuljetuksissa

Kuljettaja

- on kasvattaja turvalliseen liikennekäyttämiseen, toimii esimerkillisenä aikuisena ja on siten hyvä malli ja samaistumiskohde lapsille. Kuljettajalta edellytetään yhteistyökykyä sekä ystävällistä ja asiallista käytöstä lasten ja aikuisten kanssa.
- ajaa koulukuljetusreitit tilauksen ja sopimuksen mukaisesti sekä noudattaa yhteisesti sovittuja aikatauluja ja pysähdyspaikkoja.
- ottaa koulutaksin kyytiin vain ko. reitin koulukuljetuksessa olevat oppilaat.
- ottaa oppilaat kyytiin ja jättää pois turvallisessa paikassa, sekä huolehtii erityistä huolenpitoa vaativat (erityistä tukea tarvitsevat) oppilaat vastaanottavalle henkilölle saakka.
- puuttuu kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla ja ilmoittaa asiasta oppilaan huoltajalle sekä ko. oppilaan koulun rehtorille.

Vastuu ja velvollisuudet koulukuljetuksissa

Kuljettaja

- sitoutuu noudattamaan yhteisiä menettelytapoja ja edellyttää häiriötöntä käyttäytymistä.
- opastaa turvavöiden käytössä sekä valvoo, että turvavyöt kiinnitetään ja pidetään kiinni.
- valvoo, että oppilaiden tavarat esim. liikuntavälineet on sijoitettu autossa turvallisesti.
- sitoutuu turvavyön käyttöön, kuten laki velvoittaa.
- noudattaa nopeusrajoituksia ja muita liikennesääntöjä.
- ilmoittaa ongelmatilanteista kaikille tahoille ripeästi.
- ei tupakoi autossa, lasten nähden tai lasten läsnä ollessa.

Linkkejä

- Perusopetuslaki <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>
- Henkilökuljetusopas, Suomen Kuntaliitto, Siltala S. toim. 2012
http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=2649
- Koulukuljetusopas, Liikenneturva, OPH, 2011
- <http://www.oph.fi/julkaisut/2011/koulukuljetusopas>
- Koululiitu –ohjelma <https://koululiitu.fi/>

* * * *

Kuopion Liikenteen ohje: 1.2.2018 alkaen veloitetaan kolme euroa jokaisesta kouluvuoden aikana autosta löytyneestä ja postitetusta koululaiskortista.

Liite 1 Oppilaan koulumatkasitoumus

Minä oppilas

- olen hyvissä ajoin odottamassa aikataulun mukaan sovitussa turvallisessa paikassa.
- odotan autoa tien reunassa tai pysäkillä aiheuttamatta vaaraa itselleni tai toisille.
- menen autoon ja poistun autosta pientareen puolelta.
- huolehdin siitä, että vaatteeni ovat puhtaat ja lumettomat autoon noustessani.
- menen autoon rauhallisesti.
- pysyn autossa paikallani turvavöissä kuljetuksen aikana.
- pidän autossa repun jaloissa, sylissä tai tavaratilassa.
- noudatan koulun järjestyssääntöjä myös koulumatkalla.
- noudatan kuljettajan ohjeita.
- kerron kuljettajalle, jos voin pahoin.
- otan toiset matkustajat huomioon ja käytäydyn ystävällisesti.
- poistun autosta viivyttelämättä, mutta rauhallisesti, ja tarkistan, ettei autoon jää tavaroitani.
- odotan kuljetuksesta poistuttuani, että auto lähtee ja ylitan tien turvallisesti.
- käytän pimeällä heijastinta.
- käytän pysäkillä pyöräillessäni pyöräilykypärää.
- otan kuljetukseen mukaan ainoastaan sellaisia urheiluvälineitä tai tavaroita, joita tarvitsen koulupäivän aikana.
- huolehdin omalta osaltani siitä, että koulumatka on kaikille mukava ☺.